

Hokey Müsabakalarına Katılan Sporcuların Beden Eğitimi Dersi Sportmenlik Davranışlarının İncelenmesi*

Özge Çalayır¹, Neslihan Yıldız¹, Öykü Yıldız¹, Hakkı Çoknaz²

¹Abant İzzet Baysal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü 4. Sınıf Öğrencisileri, (Ozgecalayir4@hotmail.com, neslihanildzzz@gmail.com, yaldizoyku@gmail.com)

²Abant İzzet Baysal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü Öğretim Üyesi, (coknaz_h@ibu.edu.tr)

Özet

Bu araştırmanın amacı, hokey sporuyla uğraşan sporcuların cinsiyetlerine, illerine, milli sporcu olup olmamalarına göre beden eğitimi dersi sportmenlik davranışlarının farklılık gösterip göstermediğinin ortaya konulmasıdır.

Bu araştırmanın evrenini 2016-2017 sezonunda Türkiye Hokey Federasyonu'nda mücadele eden U16, U18, U21 ve A düzeyinde 140 erkek, 180 kadın sporcu olmak üzere 320 sporcu; 131 erkek, 146 kadın olmak üzere 277 sporcu da örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmaya Bolu(n:34), Gaziantep(n:132), Kırıkkale(n:36), Zonguldak(n:37), Konya(n:11), Muğla(n:12), Antalya(n:15) illerindeki sporcular katılmıştır. Araştırmada verilerin elde edilmesi için Koç'un (2013) geliştirdiği, geçerliliği ve güvenilirliği kanıtlanmış "Beden Eğitimi Dersi Sportmenlik Davranışı Ölçeği (BEDSDÖ)" kullanılmıştır. Hokeycilerin Beden Eğitimi Dersi Sportmenlik

Davranışı puanlarının aritmetik ortalamalar (\bar{x}) ve standart sapmalar (ss) kullanılarak betimlenmiştir. Elde edilen veriler üzerinde yapılacak olan istatistiksel analizlere karar vermek için Kolmogorov-smirnov ve Levene Testi yapılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterdiğinde parametrik testlerden Bağımsız Gruplar Testi, verilerin normal dağılım göstermediğinde ise Kruskal Wallis ve Mann Whitney U testleri grupların karşılaştırılmasında kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi ($p<0.05$) olarak kabul edilmiştir.

Yapılan çalışmada hokeycilerin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersi sportmenlikdavranışı toplam puanlarında($p<0.01$), uygunsuz davranıştan kaçınma alt boyutunda($p<0.001$)kadınlar lehine; illere göre toplam beden eğitimi dersi sportmenlik davranışlarında($p<0.001$), uygun davranış sergileme alt boyutunda($p<0.001$), uygunsuz davranıştan kaçınma alt boyutunda($p<0.01$) Kırıkkale, Bolu, Gaziantep, Konya ve Muğla illeri lehine; hokeycilerin milli olup olmama durumlarına göre de kaçınma alt boyutunda($p<0.05$) milli olmayanlar lehine istatistiksel farklara rastlanmıştır.

Sonuç olarak, Hokeycilerin cinsiyetlerinin, spor yaptıkları illerin ve milli olup olmamaları onların sportmenlik davranışlarını etkilediği, buna göre sporcuların sportmenlik/etik davranış eğitimlerinin düzenlenmesi gerektiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Hokey, Beden Eğitimi, Sportmenlik

An Analysis of Sportsmanship Behaviors of Competing Hockey Players in Physical Education Courses in Terms of Some Variables

Abstract

The aim of this research is to determine whether sportsmanship behaviors in physical education courses among ice hockey players differ according to variables such as gender, province, and being a member of the national team or not.

* Bu çalışma, Uluslararası Spor Bilimleri, Turizm ve Rekreasyon Öğrenci Kongresi'nde sözel olarak sunulmuştur.

The universe of the study consists of 320 athletes, 140 males and 180 females, competing in the U16, U18, U21 and A levels of Turkish Hockey Federation during the 2016-2017 season. The sample consists of a total of 277 athletes, 131 males and 146 females from the following provinces: Bolu (n: 34); Gaziantep (n: 132); Kırıkkale (n: 36); Zonguldak (n: 37), Konya (n: 11), Muğla (n:12). In order to obtain data in the research, the "Physical Education Textbook Instructor's Behavioral Scale" (PETIBS), developed by Koç (2013) and of proven validity and reliability, was used. Sportsmanship Behavior of the players in Physical Education Course was described using arithmetic mean (\bar{x}) and standard deviations (sd). To determine the statistical analyzes to be performed on the obtained data, Kolmogorov-smirnov and Levene Test were conducted. Independent Groups Test was used for parametric tests when the data showed normal distribution, and Kruskal Wallis and Mann Whitney U tests were used for comparing groups when the data did not show normal distribution. Significance level was set at ($p<0.05$).

According to the gender of the hockey players the statistical differences found in the total scores of sportsmanship behavior in the physical education lesson were in favor of females ($p<0.01$). As to avoidance subscale ($p<0.001$), the statistical differences were found in favor of females ($p<0.001$). According to the provinces of the players, the statistical differences found as to exhibit sub-dimension ($p<0.001$) and avoidance sub-dimension ($p<0.01$) and the total scores in physical education courses were in favor of Kırıkkale, Bolu, Gaziantep, Konya and Muğla provinces. According to the status of the hockey players (whether national or not) statistical differences were in favor of non-nationals in the avoidance sub-dimension ($p<0.05$).

As a result, it can be said that the gender of hockey players, their status (whether they are nationals or not, and their provinces have an effect on their sportsmanship behaviors; and thus, sportsmanship behavior ethos trainings should be organized for the players.

Keywords: Hockey, Physical Education, Sportsmanship

Giriş

Sportmenlik çalışmalarının, ilk ve orta öğretim çağı çocuk ve gençlerinin beden eğitimi derslerinden başlatılması, geleceğin sporcu, antrenör, spor adamı, hakem, yazar ve seyircisinin bu kitle içinden çıkacak olması bakımından önemlidir (Yıldıran, 2004). Okullardaki beden eğitimi dersleriyle sportmenliğe uygun davranışların kazandırılması ahlaki değerlere sahip bir neslin yetiştirilmesinde önemli yer tutmaktadır. Nitekim Yıldıran'a (1992) göre İngiltere'de sportmenlik uygulamalarının ilk başlangıcı benzer nedenlere dayanmaktadır. Sportmenlik anlayışının derslerle nasıl kazandırılacağı yanında yapılacak çalışmaların sonuçlarını görebilmek de önemlidir.

Kaehler (1985), beden eğitimi dersinde ahlak eğitimi üzerine yaptığı araştırmasında, öğrencilerin sportmenliğe teşvik edilmediklerini, öğrencilerin sportmenlik kavramının anlamı üzerine bilgi ve deneyimlerinin olmadığını ve öğrencilerin sportmenlik prensiplerini çiğneyerek kazandıklarında dahi övüldüklerini vurgulamıştır (Akt: Yıldıran ve Sezen, 2006). Bununla birlikte, beden eğitimi öğretmenlerinin Fair Play anlayışını derslerde nasıl kazandıracıklarına ilişkin yeterli donanıma sahip olmadıkları bilinmektedir. Dolayısıyla, bu

alandaki yetersizliği Avrupa genelinde bir sorun olarak gören Avrupa Fair Play Birliği (EFPM), Fair Play'in okul beden eğitiminin en önemli konusu olarak müfredata eklenmesini, öğretmen ve antrenörlerin Fair Play kapsamındaki çalışmalarını destekleyecek özel eğitim ve enformasyon malzemeleri hazırlanmasını ulusal hükümetlere önermiştir (Yıldıran, 1992).

Sporcular uygunsuz yollarla kazandıklarında bile bu başarı olarak adlandırılmaktadır. Çünkü, "başarı" analitiksel olarak tanımlanır; diğer bir deyişle kazanan sporcu ya da takım en çok puanı olan, ilk olarak bitiş çizgisine gelen, en yükseğe atlayan, en uzağa fırlatan kısaca sporda en iyi dereceyi elde edendir. Analitik başarının sağlamasında geçen süreçte ahlak dışı davranışlar gözlemlense dahi önemsenmemektedir (Reid, 2005). Oysaki sporda "başarı"nın daha derin anlamları bulunmaktadır. Hem ahlaksal hem analitik başarı bir arada bulunmalıdır.

Sporda önemli olan rakibe saygı duyma, ona değer verme ve kurallara uymadır. Yani sporun önemli süreçlerinden birisi de kuralların olması ve bu kurallara uyulmasıdır. Sportif ilkelere uyulmadığı ve kurallarının dışına çıkıldığı takdirde artık spordan değil de bir kavga ya da kargaşadan bir kaostan söz edilebilir. Sporun ahlaki ve evrensel olmayan davranışlarla anılmaması gerekir, çünkü bu tür davranışlar sportmenlik (Konter, 2006; Hacıcaferoğlu ve ark., 2015) kavramının özüne aykırı düşmektedir. Bununla birlikte gerek saha içindeki gerekse tribünlerdeki şiddet olayları nedeniyle spor günümüzde ahlak dışı davranışlarla anılmaya başlanmıştır. Bu da sporun toplumda dostluk, sevgi, hoşgörü gibi değerleri tahrip ettiği şeklinde algılanmasına yol açmıştır (Tanrıverdi, 2012; Hacıcaferoğlu ve ark., 2015).

Sportmenlik, samimiyet, cesaret, sabır, kendini kontrol, kendine güven, başkalarını küçümsememek, başkalarının fikirlerine ve doğrularına saygı duyma, kibarlık, iyilik, asillik, onurluluk, ortaklık ve cömertlik gibi özellikleri barındırır. 1926'da çocukluk oyunlarından uluslararası maçlara hayatın tüm bakış açılarıyla sportmenliğin ilkelerini yaymak için kurulan Uluslararası Sportmenlik Birliği, sportmenliği geliştirmek için sekiz prensip geliştirmiştir. Bunlar şöyledir: Kurallara uyun, Takım arkadaşlarınıza bağlı kalın, Kendinizi formda tutun, Öfkenizi kontrol edin, Oyununuzda şiddetten sakının, Kazandığınızda övünmeyin, Mağlubiyette yıkılmayın, Sağlıklı bir vücut için sağlam ruhlu ve açık fikirli olun (Akt: Koç, 2013; Keating, 2007). Bu prensipler ışığı altında, bu çalışmanın amacı, Türkiye Hokey Federasyonu'na bağlı olan sporcuların cinsiyetlerine, eğitimlerine, spor yaptıkları illerine ve milli sporcu olup olmamalarına göre beden eğitimi dersi sportmenlik davranışlarında farklılık gösterip göstermediğinin ortaya konulmasıdır.

Yöntem ve Araçlar

Bu bölümde çalışma evreni ve örnekleme, veri toplama aracı, veri toplama, veri çözümü yöntemleri hakkında bilgi verilmiştir.

Çalışma Evreni ve Örnekleme: Bu araştırmanın evrenini 2016-2017 sezonunda Türkiye Hokey Federasyonu'nda Süper Ligde mücadele eden 140 erkek, 180 kadın sporcu olmak üzere 320 sporcu; 131 erkek, 146 kadın olmak üzere 277 sporcu örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmaya Bolu (n:34), Gaziantep (n:132), Kırıkkale (n:36), Zonguldak (n:37), Konya (n:11), Muğla (n:12) ve Antalya (n:15) illerindeki sporcular katılmıştır.

Veri Toplama Aracı: Araştırmada verilerin elde edilmesi için Koç'un (2013) geliştirdiği "Beden Eğitimi Dersi Sportmenlik Davranışı Ölçeği (BEDSDÖ)" kullanılmıştır. Ölçekte tanımlayıcı soruların (4 madde) yanında 22 madde bulunmaktadır. Ölçek 2 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin birinci alt boyutu "**Uygun Davranışlar Sergileme**"(1.Madde: Oyunda rakibim düşerse kalkmasına yardım ederim, 2. Madde: Oyunun sonunda yenilen arkadaşlarımın fazla üzülmemesi için onları rahatlatırım, 4. Madde: Heyecanlanıp oyun kurallarına uymadığımda rakibimden özür dilerim, 7. Madde: Yenildiğim zaman rakip kim olursa olsun tebrik ederim, 9. Madde: Eğer rakibimin haksız yere cezalandırıldığını görürsem, durumu düzeltmeye çalışırım, 11. Madde: Oyun sırasında rakibimle içeceğimi veya yiyeceğimi bölüşürüm, 12. Madde: Antrenörüm olmasa bile antrenörümün görevlendirdiği kişinin kararlarına saygı duyarım, 14. Madde: Topu olmayan arkadaşımın topumu paylaşıyorum, 16. Madde: Bir rakibim incindiğinde rakibimin yardım alabilmesi için oyunun durdurulmasını isterim, 19. Madde: Kazansam da kaybetsem de oyundan sonra rakip takım oyuncusu ile el sıkışıyorum, 21. Madde: Rakibim güzel hareketler yaptığında onu güzel sözlerimle veya elimle tebrik ederim.), İkinci alt boyutu "**Uygunsuz Davranışlardan Kaçınma**" (3. Madde: Oyun esnasında rakibin dikkatini bozmak için değişik sesler çıkarırım, 5. Madde: Benden topu kurallara uygun olmayan rakibimden ben de topu aynı şekilde almaya çalışırım, 6. Madde: Oyunda rakibimi durdurmak için sakatlanmayı göze alıp faul yaparım, 8. Madde: Takım arkadaşım başarısız hareket yaptığında ona tepki gösteririm, 10. Madde: Oyunda öndeysen vakit geçirmek için topu sahanın dışına atarım, 13. Madde: Rakip takımda bir oyuncu başarısız hareket yaptığında

onunla dalga geçerim, 15. Madde: Yendiğim zaman karşı takım oyuncusuyla dalga geçerim, 17. Madde: Sinirlenince kimse görmeden bana yakın olan rakibimin ayağına tekme atarım ya da saçını çekerim, 18. Madde: Yenildiğim zaman başarısız olan takım arkadaşlarımı suçlarım, 20. Madde: Kazanmak için gerekirse hile yaparım, 22. Madde: Rakibimin gözünü korkutmak için topa sert müdahale ederim.) oluşturmaktadır. Negatif yazılmış maddeler tersten puanlanmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 22 (ortalama 1) ve en yüksek puan 110'dur (ortalama 5). Faktör 1 ve 2'den ayrı olarak alınabilecek puanlar en düşük 11 (ortalama 1) ve en yüksek 55'tir (ortalama 5). Ölçeğin tamamının iç tutarlılık güvenilirliği 0.85, bu çalışma için iç tutarlılık güvenilirliği 0.81 olarak hesaplanmıştır.

Ölçeklerin Uygulanması: Beden Eğitimi Dersi Sportmenlik Davranışı Ölçeği (BEDSDÖ) Türkiye Hokey Federasyonu U16, U18, U21, A düzeyi sporcularına kargo, e-mail, messenger ve WhatsApp yoluyla gönderilmiş ve tekrar dönüşleri sağlanmıştır. Hokeycilerin ölçekleri beden eğitimi derslerini düşünerek yanıtlamaları istenmiştir.

Araştırma Modeli: Yapılan bu araştırma nicel bir araştırmadır. Aynı zamanda mevcut durumu sorgulayan betimsel bir modeldedir.

Veri Çözümü: Bu araştırmada, ölçek yoluyla toplanan verilerin analizi ve yorumu bilgisayar ortamında yapılmıştır. Hokeycilerin Beden Eğitimi Dersi Sportmenlik Davranışı puanlarının aritmetik ortalamalar (\bar{x}) ve standart sapmalar (ss) kullanılarak betimlenmiştir. Elde edilen veriler üzerinde yapılacak olan istatistiksel analizlere karar vermek için Kolmogorov-smirnov ve Levene Testi yapılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterdiğinde iki grubun karşılaştırılmasında Independent-Samples T-Test, grupların ikiden fazla olması durumunda Oneway Anova; veriler normal dağılım göstermediğinde ve grupların ikiden fazla olması durumunda Kruskal Wallis-H testleri grupların karşılaştırılmalarında kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde araştırma ile ilgili bulgular tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Hokeycilerin Cinsiyetlere Göre Beden Eğitimi Dersi Sportmenlik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

		$\bar{x} \pm ss$	t	df	p değeri
Toplam	Erkek(n:131)	81,7± 12,4	-2,722	275	0,007
	Kadın(n:146)	85,5± 11,2			
U. D.	Erkek (n:131)	39,3± 7,2	-1,098	275	0,273
Sergileme	Kadın(n:146)	40,2± 7,4			
U. D.	Erkek (n:131)	42,4± 7,2	-3,571	275	0,000
Kaçınma	Kadın(n:146)	45,3± 6,2			

Tablo 1’de hokeycilerin beden eğitimi dersi sportmenlik davranış toplam puanları, alt boyutlarından uygun davranışlar sergileme ve uygunsuz davranışlardan kaçınma puanları cinsiyetlere göre karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırmalar sonucunda, toplam puanlarda ($p < 0.01$) ve uygunsuz davranışlardan kaçınma alt boyutunda kadınlar lehine istatistiksel bir farka rastlanırken ($p < 0.0001$), uygun davranışlar sergileme alt boyutunda istatistiksel bir farka rastlanmamıştır ($p > 0.05$).

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Hokeycilerin Eğitim Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersi Sportmenlik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

		Ortalamalar	df	Ortalamalar	F	p değeri
n=277		Toplamı		karesi		
Toplam	Grup arası	852,835	2	426,417	3,024	0,051
	Grup içi	38637,966		141,014		
	Toplam	39490,801				
U. D.	Grup arası	264,985	2	132,492	2,485	0,085
Sergileme	Grup içi	14607,874		53,313		
	Toplam	14872,859				
U. D.	Grup arası	211,268	2	105,634	2,240	0,108
Kaçınma	Grup içi	12921,562		47,159		
	Toplam	13132,830				

Tablo 2’de hokeycilerin beden eğitimi dersi sportmenlik davranış toplam puanları, alt boyutlarından uygun davranışlar sergileme ve uygunsuz davranışlardan kaçınma

puanları eğitim durumlarına göre karşılaştırılmıştır. Bu sonuçlara göre toplamda, uygun davranışlar sergileme ve uygunsuz davranışlardan kaçınma alt boyutlarında istatistiksel bir farka rastlanılmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Hokeycilerin İllere Göre Beden Eğitimi Dersi Sportmenlik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Sportmenlik Davranış	İller	n=277	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p değeri	Anlamlı Fark
Toplam	Bolu ¹	34	147,63	6	12,944	0,04	1-4(p<0.01)
	Gaziantep ²	132	141,79				2-4(p<0.05)
	Kırıkkale ³	36	152,97				3-4(p<0.05)
	Zonguldak ⁴	37	97,01				4-5(p<0.05)
	Konya ⁵	11	162,77				4-6(p<0.05)
	Muğla ⁶	12	147,29				
	Antalya ⁷	15	140,83				
U. D. Sergileme	Bolu ¹	34	125,63	6	24,289	0,00	1-3(p<0.01)
	Gaziantep ²	132	135,20				1-7(p<0.05)
	Kırıkkale ³	36	183,54				2-3(p<0.01)
	Zonguldak ⁴	37	102,22				2-4(p<0.05)
	Konya ⁵	11	136,05				2-7(p<0.05)
	Muğla ⁶	12	150,92				3-4(p<0.001)
	Antalya ⁷	15	179,23				4-7(p<0.05)
U. D. Kaçınma	Bolu ¹	34	167,93	6	13,617	0,03	1-3(p<0.01)
	Gaziantep ²	132	141,86				1-7(p<0.01)
	Kırıkkale ³	36	109,31				2-3(p<0.05)
	Zonguldak ⁴	37	135,93				3-5(p<0.05)
	Konya ⁵	11	167,41				
	Muğla ⁶	12	139,63				
	Antalya ⁷	15	105,73				

Tablo 3'te hokeycilerin illere göre beden eğitimi dersi sportmenlik davranış puanlarının karşılaştırılması sonucunda beden eğitimi dersi sportmenlik davranış toplam puanlarında ($p<0.05$), uygun davranışlar sergileme alt boyutunda ($p<0.001$) ve uygunsuz davranışlardan

kaçınma alt boyutunda ($p<0.05$) istatistiksel farka rastlanmıştır. Farkların hangi illerden kaynaklandığını belirlemek için yapılan karşılaştırmada da toplam puanlarda 1-4 ($p<0.01$), 2-4 ($p<0.05$), 3-4 ($p<0.05$), 4-5 ($p<0.05$), 4-6 ($p<0.05$) illeri arasında; uygun davranışlar sergileme alt boyutunda 1-3 ($p<0.01$), 1-7 ($p<0.05$), 2-3 ($p<0.01$), 2-4 ($p<0.05$), 2-7 ($p<0.05$), 3-4 ($p<0.001$), 4-7 ($p<0.05$) illeri arasında; uygunsuz davranışlardan kaçınma alt boyutunda 1-3 ($p<0.01$), 1-7 ($p<0.01$), 2-3 ($p<0.05$), 3-5 ($p<0.05$) illeri arasında olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Hokeycilerin Millilik Düzeylerine Göre Beden Eğitimi Dersi Sportmenlik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması-üi

		n	$\bar{x} \pm ss$	t	df	p değeri
Toplam	Milli	80	82,79±11,4	-0,847	275	0,398
	Milli değil	197	84,13±12,1			
U. D.	Milli	80	39,60±7,61	-0,745	275	0,457
Sergileme	Milli değil	197	40,33±6,62			
U. D.	Milli	80	42,46±7,12	-2,281	275	0,023
Kaçınma	Milli değil	197	44,43±6,73			

Tablo 4'te hokeycilerin beden eğitimi dersi sportmenlik davranış toplam puanları, alt boyutlarından uygun davranışlar sergileme ve uygunsuz davranışlardan kaçınma puanları milli olup olmama durumlarına göre karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırmalar sonucunda, toplam puanlarda ve uygun davranışlar sergileme alt boyutunda ($p>0.05$) istatistiksel bir farka rastlanmazken, uygunsuz davranışlardan kaçınma alt boyutunda istatistiksel bir farka rastlanmıştır ($p<0.05$).

Tartışma

Hokeycilerin sportmenlik davranış toplam puanları, alt boyutlarından uygun davranışlar sergileme ve uygunsuz davranışlardan kaçınma puanları cinsiyetlerine göre karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırmalar sonucunda, toplam puanlarda ve uygunsuz davranışlardan kaçınma alt boyutunda kadınlar lehine istatistiksel bir farka rastlanırken, uygun davranışlar sergileme alt boyutunda istatistiksel bir farka rastlanmamıştır. Her iki

grubun beden eğitimi dersi sportmenlik davranışlarının yüksek olduğu, ancak kadın sporcuların beden eğitimi dersi sportmenlik davranış puanlarının erkek sporcuların beden eğitimi dersi sportmenlik davranış puanlarından daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuçlara dayanarak, kadın olmanın beden eğitimi dersi sportmenlik davranış puanlarını etkilediği, bunun da toplumun kadınlara biçtiği ahlak rolünden kaynaklandığı düşünülmektedir. Akandere ve arkadaşları (2009) da spor yapan kadınların ahlaki yargı düzeylerinin, spor yapan erkeklerden daha yüksek olduğunu belirtmektedirler. Diğer bir araştırmada da araştırma grubunun cinsiyetleri ile ahlak yargıları arasında önemli bir ilişkinin görüldüğü ortaya konulmaktadır (Kaya, 1993). Bu sonuçlar, araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Hokeycilerin beden eğitimi dersi sportmenlik davranış toplam puanları, alt boyutlarından uygun davranışlar sergileme ve uygunsuz davranışlardan kaçınma puanları eğitim seviyelerine göre karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırmalar sonucunda beden eğitimi dersi sportmenlik davranış toplam puanlarda ve uygunsuz davranışlardan kaçınma, uygun davranışlar sergileme alt boyutunda istatistiksel bir farka rastlanmamıştır. Sonuçlar dikkate alındığında hokeycilerin eğitim seviyelerinin onların beden eğitimi dersi sportmenlik davranış toplam puanlarını, uygun davranışlar sergileme ve uygunsuz davranışlardan kaçınma alt boyutlarını etkilemediği söylenebilir. Hokeycilerin küçük yaşta hokey eğitimi aldıkları düşünüldüğünde bu eğitimin üniversitenin son yıllarına kadar sürdüğü bilinmektedir. Türk Milli eğitim sisteminde sportif erdem ve sportmenlik ile ilgili amaçlar ilköğretim birinci, ikinci kademelerinde ve orta öğretim ders müfredatlarında yer almaktadır (Koç, 2013). Eğitim programlarında yer alan öğretim ve ahlaki konular bir birinden ayrıymış gibi görünse de eğitimde genel amaç ahlak, kural ve sportmenlik gibi kavram ve ilkeleri çocuk ve gençlere kazandırmayı hedeflemektedir. Bu nedenle okullardaki beden eğitimi dersleri ve ders dışı sportif faaliyetlerinin özel bir önemi ve anlamı bulunmaktadır (Orhun, 1992). Ayrıca, üniversitelerin beden eğitimi ve spor yüksekokullarında, spor bilimleri fakültelerinde olimpizm ve olimpik eğitim, fair play dersleri verilmektedir. Verilen bu ders içeriklerinin sporcuların antrenörleri, spor yöneticileri ve beden eğitimi öğretmenleri tarafından kendilerine aktarıldığı düşünülmektedir. Bu nedenle de hokey sporuyla uğraşan sporcuların küçük yaştan gençliğe kadar aldıkları sportmenlik davranış eğitimleri değişmemektedir. Bu değişmeyen eğitim sayesinde onların beden eğitimi dersi sportmenlik davranış puanları da etkilenmemiş olabileceği düşünülmektedir.

Yapılan literatür taramasında hokey sporu yapan sporcuların spor yaptıkları iller ve milli sporcu olup olmama alt boyutu çerçevesinde bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Bu nedenle hokeycilerin spor yaptıkları iller ve milli sporcu olup olmamalarının beden eğitimi dersi sportmenlik davranış puanlarına etki edip etmediği araştırılmıştır. Hokeycilerin illere göre beden eğitimi dersi sportmenlik davranış puanlarının karşılaştırılması sonucunda beden eğitimi dersi sportmenlik davranış toplam puanlarında, uygun davranışlar sergileme alt boyutunda ve uygunsuz davranışlardan kaçınma alt boyutunda istatistiksel farka rastlanmıştır. Sonuçlar incelendiğinde, genellikle, Zonguldak ve Kırıkkale illeri ile diğer iller arasında istatistiksel olarak farklar çıktığı görülmektedir. Bu illerin diğer illere göre küçük olması- hatta seyirci, antrenör, yönetici ve anne/baba baskısının bu illerde daha fazla olabileceği düşünüldüğünde- bu sonucun ortaya çıkmasına neden olmuş olabilir.

Ayrıca hokeycilerin beden eğitimi dersi sportmenlik davranış toplam puanları, alt boyutlarından uygun davranışlar sergileme ve uygunsuz davranışlardan kaçınma puanları milli olup olmama durumlarına göre karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırmalar sonucunda, toplam puanlarda ve uygun davranışlar sergileme alt boyutunda istatistiksel bir farka rastlanmazken, uygunsuz davranışlardan kaçınma alt boyutunda milli sporcu olmayanlar lehine istatistiksel bir farka rastlanmıştır. Bu sonuçların milli olmayan sporcuların daha az kazanma arzusundan ve araştırmamızda tespit etmediğimiz illerdeki milli sporcu sayılarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Sonuçlar incelendiğinde genellikle Zonguldak, Kırıkkale ile diğer illerde istatistiksel olarak farklar çıktığı görülmektedir. Zonguldak ve Kırıkkale ilinde milli sporcuların az olduğu düşünüldüğünde bunun da sonucu etkilediği söylenilebilir. Ancak ortalama puanlar incelendiğinde her iki grubun da sportmenlik davranışı puanlarının yüksek olduğu görülmektedir.

Kaynakça

Akandere, M.; Baştuğ, G.; Güler, D., E. (2009). Orta Öğretim Kurumlarında Spora Katılımın Çocuğun Ahlaki Gelişimine Etkisi. Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 3 (1): 59–68.

Hacıcaferoğlu, S.; Selçuk M. H.; Hacıcaferoğlu, B.; Karataş Ö. (2015). Ortaokullarda İşlenen Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin, Sportmenlik Davranışlarına Katkısının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS), Özel Sayı:4, 557-566

- Kaya, M. (1993).** Bazı Kişisel Değişkenlere Göre Üniversite Öğrencilerinin Ahlaki Yargıları. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Koç, Y. (2013).** Beden Eğitimi Dersi Sportmenlik Davranışı Ölçeği (BEDSDÖ): Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15 (1): 96–114.
- Konter, E. (2006).** Spor Psikolojisi El Kitabı. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Reid, L., H. (2005).** Sport, Education and the Meaning of Victory. <http://www.bu.edu/wcp/paper/spor/SporReid.html>.
- Yıldıran, İ. (1992).** “Sporda Fair Play Kavramının Tarihsel Boyutları”, Spor Bilimleri II. Ulusal Kongresi Bildirileri “20-22 Kasım 1992”, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu Yayın No:3, 394-398
- Yıldıran, İ. (2004).** Fair Play: Kapsamı, Türkiye’deki Görünümü ve Geliştirme Perspektifleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9 (4): 3-16.
- Yıldıran, İ.; Sezen, G. (2006).** Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Sportmenlik ve Profesyonellik Arasında İkilem Barındıran Somut Örnek Olaylara Yaklaşımlarının Değerlendirilmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11 (3): 3–14.
- Keating, J., W. (2007).** Sportsmanship as a Moral Category. In: Morgan WJ, (Editor) *Ethics in Sport*. pp. 141-152. Human Kinetics
- Orhun, A. (1992).** Fair Play Okul Sporunda Bir Eğitim İlkesidir. Spor Bilimleri II. Ulusal Kongre Bildirileri, 20–22 Kasım 1992, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Tanrıverdi, H (2012).** Spor Ahlakı ve Şiddet. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(8): 1071–1093.